

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1

ศุภิสรา สุวรรณชาติ พย.ม.*

นัฐชญา คุรุเจริญ ศษ.ค.*

บทคัดย่อ

การประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน คือนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1, ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์, การบรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชา และภาพรวมของรายวิชา มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .36; $\bar{x} = 4.32$, S.D. = .37; $\bar{x} = 4.15$, S.D. = .41; $\bar{x} = 4.38$, S.D. = .29 ตามลำดับ) การศึกษาดูงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .42) ส่วนการวัดและประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .47) ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงการวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยจัดประชุมร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและพยาบาลในหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีความเหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, นักศึกษาพยาบาล

The Opinion of Nursing Students on Teaching and Learning Course of Nursing Care of Persons with Health Problems Practicum 1

Abstract

Course evaluation is one on the teaching and learning processes for improving the efficiency of practical course. The purpose of this descriptive study was to investigate the opinion of nursing students on the teaching and learning course of the Nursing Care of Persons with Health Problems Practicum 1. Fifty samples were the second year of nursing students in the academic year of 2008. The opinion of nursing students on the teaching and learning course of the Nursing Care of Persons with Health Problems Practicum 1 Questionnaire was used. Content validity of questionnaire was approved by 3 professional nurses. Reliability of questionnaire by Cronbach's Alpha coefficient was .96. Descript statistics was used for data analysis. The results revealed that most of the opinion of samples on teaching and learning course management, teaching efficiency of instructors, course objectives, and total course evaluation were in good level ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .36; $\bar{x} = 4.32$, S.D. = .37; $\bar{x} = 4.15$, S.D. = .41; $\bar{x} = 4.38$, S.D. = .29, respectively). The highest mean score was on learning in special clinical units ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .42) meanwhile the lowest mean score was on course measurement and evaluation ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .47). Based on the finding, measurement and evaluation of this course should be improved for increasing the efficacy teaching and learning course management. Brain storming between instructors of nursing school and nurses from practical units on course measurement and evaluation should be done for proper evaluation of this course.

Keyword: teaching and learning course management, nursing student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ให้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ออกไปปฏิบัติภารกิจเพื่อการบริการสุขภาพอนามัย ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้รับบริการ เนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพเชิงปฏิบัติ (Practice Oriented Discipline) การจัดการเรียนการสอนจะถูกวางแผนเป็นอย่างดี เพื่อการผสมผสานความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนทั้งสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และสมรรถนะเชิงสังคม สามารถวัดและประเมินผลได้ (มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์, 2543)

วิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 เป็นวิชาที่จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม บนพื้นฐานทฤษฎีการดูแลด้วยความเอื้ออาทรแก่บุคคลทุกช่วงวัย ที่มีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับความผิดปกติของการรับประทานอาหารและน้ำ การขับถ่าย ปัสสาวะ การขับถ่ายอุจจาระ ผิวน้ำ กระจก ข้อมือและกล้ามเนื้อ ทั้งในภาวะเฉียบพลัน วิกฤต เรื้อรัง โดยคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ยึดหลักจริยธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน เลือกใช้ทรัพยากร เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลในการดูแลตนเอง (สถาบันพระบรมราชชนก, 2551) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ข้างต้น จึงจัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม ศัลยกรรมกระดูกและข้อ และแผนกกุมารเวชกรรม แผนกละ 2 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 8 สัปดาห์ โดยให้นักศึกษาดูแลผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมายแบบสมบูรณ์ (Total Nursing Care) อย่างน้อยวันละ 1-2 ราย ดูแลรายละ 2-3 วัน ทำ Pre – Post Conference ร่วมกับอาจารย์นิเทศหรืออาจารย์พี่เลี้ยงทุกวัน เป็นผู้นำในการทำ Nursing Care Conference คนละ 1 ครั้ง ศึกษาผู้ป่วยรายกรณี (Case study) คนละ 1 ราย ศึกษาดูงานที่ห้องส่องตรวจระบบทางเดินอาหาร ไตเทียม และกลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู คนละ 1 ครั้ง จัดการเรียนการสอนในคลินิกแผนกละ 2 เรื่อง ความรู้ที่ได้รับจากการดูงาน ฟังการสอนในคลินิก และความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน นักศึกษาต้องจดบันทึกไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน เมื่อสิ้นสุดการฝึกงานแต่ละแผนกจะมีการทดสอบความรู้เพื่อประเมินว่านักศึกษามีความรู้มากน้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาหรือไม่ (ภาควิชาการพยาบาล 1, 2552)

เนื่องจากนักศึกษาในปีการศึกษานี้เป็นนักศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มาเรียนร่วมกับนักศึกษาในหลักสูตรปกติ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาประเพณี การดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันเหล่านี้ อาจส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคล ที่มีปัญหาสุขภาพ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยพบนักศึกษาทั้งชั้นปีในวันสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแจ้งโครงการวิจัย แจกแบบสอบถาม ให้เวลาในการตอบ 1 สัปดาห์ มอบหมายให้หัวหน้าชั้นปีรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัย โดยปิดผนึกใส่ซองเอกสาร โดยไม่มีการระบุชื่อหรือเลขที่ของนักศึกษา ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 299 คน กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ที่เรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การออกแบบการจัดการเรียนการสอน 2) ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน และ 3) การบรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชา

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในทุกขั้นตอนที่ทำการศึกษา โดยให้สิทธิในการตัดสินใจและสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ผู้ถูกวิจัยมีสิทธิในการปกปิดข้อมูลบางอย่าง หรือสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกเมื่อ การเข้าร่วมหรือการถอนตัวจากการวิจัยไม่มีผลกระทบใดๆต่อการเรียนและความเป็นอยู่ในหอพักของนักศึกษา การนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยเสนอในภาพรวม ไม่มีการระบุชื่อหรือข้อมูลที่สอบกลับถึงตัวนักศึกษาได้และทำลายแบบสอบถามเมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้น

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดขอบเขตการประเมินผลการจัดการศึกษาขณะดำเนินการจัดการศึกษาที่ได้จากมติการประชุมพยาบาลศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 1 (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม มีทั้งหมด 69 ข้อ ดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพสมรส หอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม ศัลยกรรมกระดูกและข้อ เป็นข้อความให้เลือกตอบและเติมข้อมูล

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยทุกประการ เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ และ ไม่เห็นด้วยโดยประการทั้งปวง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม โดยใช้แนวคิดขอบเขตการประเมินผลการจัดการศึกษาขณะดำเนินการจัดการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ข้อคำถามมีทั้งหมด จำนวน 69 ข้อ ดังนี้

2.1 ด้านผู้สอน ประกอบด้วยข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน

2.1.1 อาจารย์ 20 ข้อ

2.1.2 พยาบาลประจำการ 9 ข้อ

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของ

2.2.1 หอผู้ป่วยที่ฝึก 7 ข้อ

2.2.2 การเตรียมความพร้อมก่อนฝึก 6 ข้อ

2.2.3 การสอนในคลินิก 8 ข้อ

2.2.4 กิจกรรมการเรียนการสอน 11 ข้อ

2.2.5 การศึกษาคูงาน 7 ข้อ

2.2.6 ระยะเวลาการฝึก 8 ข้อ

2.2.7 การวัดและประเมินผล 5 ข้อ

2.3 ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์รายวิชา 13 ข้อ

แบ่งการให้ความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเห็นตรงกับข้อความทุกประการหรือเห็นด้วยทุกประการ

4 หมายถึง มีความเห็นตรงกับข้อความส่วนใหญ่หรือเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่

3 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความเห็นตรงกับข้อความนั้น

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่

1 หมายถึง มีความเห็นไม่ตรงกับข้อความนั้นเลย หรือไม่เห็นด้วยโดยประการทั้งปวง

การแปลผลระดับความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542)

คะแนนเฉลี่ย

ความหมาย

1.00-1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยโดยประการทั้งปวงกับข้อความนั้นหรือควรปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด

1.50-2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่กับข้อความนั้นหรือควรปรับปรุงแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

2.50-3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือต้องพิจารณาเพื่อการปรับปรุง
2.50-3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยกับข้อความนั้นหรือต้องพิจารณาเพื่อการปรับปรุง
3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่หรือเห็นว่าเหมาะสมดี
4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยทุกประการกับข้อความนั้นหรือเห็นว่าเหมาะสมดีมาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จำนวน 22 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 72.0 มีสถานภาพสมรสโสดมากที่สุด ร้อยละ 88.0 ฝึกงานที่หอผู้ป่วยอายุรกรรม 8 ชั้น ศัลยกรรมหญิง และหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกและข้อชาย ร้อยละ 50.0, 66.0, 52.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N=50)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
19 ปี	2	4.0
20 ปี	12	24.0
มากกว่า 20 ปี	36	72.0
เพศ		
ชาย	6	12.0
หญิง	44	88.0

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N=50) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	44	88.0
คู่	5	10.0
ไม่ตอบ	1	2.0
หอผู้ป่วยที่ฝึกปฏิบัติงานด้านอายุรกรรม		
อายุกรรม 8 ซ้าย	25	50.0
อายุกรรม 7 ซ้าย	11	22.0
อายุกรรม 8 ขวา	14	28.0
หอผู้ป่วยที่ฝึกปฏิบัติงานด้านศัลยกรรม		
ศัลยกรรม 5 ซ้าย	11	22.0
ศัลยกรรม 4 ซ้าย	33	66.0
ศัลยกรรมอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	6	12.0
หอผู้ป่วยที่ฝึกปฏิบัติงานด้านศัลยกรรมกระดูกและข้อ		
ศัลยกรรมกระดูกและข้อหญิงและเด็ก	24	48.0
ศัลยกรรมกระดูกและข้อชาย	26	52.0

ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ในภาพรวมของรายวิชา มีความเหมาะสมดี ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .297)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .361) ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ การศึกษาดูงาน ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .423) และด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .478)

ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .372) ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .322) และด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนของพยาบาลและเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .421)

การบรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .412) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอน

รายการความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา			
1.1 ด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงาน	4.50	.439	เหมาะสมดีมาก
1.2 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน	4.50	.434	เหมาะสมดีมาก
1.3 ด้านการสอนการพยาบาลในคลินิก	4.49	.441	เหมาะสมดี
1.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.53	.404	เหมาะสมดีมาก
1.5 ด้านการศึกษาดูงาน	4.57	.423	เหมาะสมดีมาก
1.6 ด้านระยะเวลา	4.30	.551	เหมาะสมดี
1.7 ด้านการวัดและประเมินผล	4.37	.478	เหมาะสมดี
ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม	4.47	.361	เหมาะสมดี
2. ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน			
2.1 ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์	4.37	.322	ดี
2.2 ประสิทธิภาพการสอนของพยาบาลและเจ้าหน้าที่	4.26	.421	ดี
ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนในภาพรวม	4.32	.372	ดี
3. การบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.15	.412	มาก
ระดับความคิดเห็นในภาพรวมของรายวิชา	4.38	.297	เหมาะสมดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมดี ($\bar{x} = 4.38$ S.D. = .297) และการจัดการเรียนการสอนด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ การศึกษาดูงาน ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .423) อาจเนื่องจากการจัดให้นักศึกษาไปศึกษาดูงาน พิจารณาสถานที่ในการศึกษาดูงานจากลักษณะวิชา หลังจากนั้นอาจารย์ผู้ประสานวิชาไปติดต่อแหล่งศึกษาดูงานซึ่งได้แก่ ห้องส่องตรวจระบบทางเดินอาหาร กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู และแผนกไตเทียมเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติหรือได้รับประสบการณ์จากการมาศึกษาดูงาน สิ่งที่วิทยาลัยคาดหวังจากแหล่งศึกษาดูงาน พร้อมทั้งพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาอุปสรรคที่พบ หลังจากนั้นปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เช่น เชิญวิทยากรมาบรรยายก่อนที่จะไปดูงาน ไม่จัดให้ไปดูงานในวันที่มีผู้ป่วยน้อย กำหนดวัตถุประสงค์การดูงานให้ชัดเจน และให้นักศึกษาสรุปความรู้ที่ได้รับจากการดูงานเป็นรายบุคคล กำหนดให้ไปดูงานครึ่งวันตอนเช้าเพื่อให้นักศึกษาได้กลับมาทบทวนโดยการเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับในแฟ้มสะสมผลงาน (Port Folio) ร่วมกับอภิปรายแลกเปลี่ยนกับอาจารย์นิเทศในช่วงบ่าย

และในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่พบว่า มีความเหมาะสมดี และ การศึกษาคุณภาพเป็นด้านที่มีค่าคะแนนสูงที่สุด (ศุภิสรา สุวรรณชาติและกรรมกรณ์ หาญสูงเนิน, 2547) จึงทำให้นักศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาคุณภาพในลักษณะเช่นนี้มีความเหมาะสมดีมาก

นักศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .372) ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .322) และด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนของพยาบาลและเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .421) อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพการสอนดีมากในด้านการฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีวินัย มีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในขณะสอน มีบุคลิกภาพเหมาะสม มีภาวะผู้นำเป็นที่พึ่งแก่นักศึกษาได้ ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการพยาบาลและการดูแลผู้ป่วย แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะค่านิยม ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทัศนคติที่กว้างไกล (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537) และในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด การสอนภาคปฏิบัติเป็นรายบุคคล จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และคำแนะนำได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอน ช่วยเหลือและเอาใจใส่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีความเอื้ออาทร จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษา และช่วยส่งต่อพฤติกรรมดูแลไปสู่นักศึกษา นักศึกษาจะรู้สึกอบอุ่น และมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ (Watson, 1976 อ้างใน ครุณี รุจกรกานต์, 2541) ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนต้อง กระตือรือร้นในการสอน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น มีความสนใจใฝ่รู้สิ่งใหม่ๆ (รพีพรรณ เรืองเดช อนันต์ และคณะ, 2542) ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน หลายฉบับพบว่า อาจารย์ผู้สอนสามารถนิเทศนักศึกษาได้เหมาะสมอยู่ในระดับดี (ศุภิสรา สุวรรณชาติและกรรมกรณ์ หาญสูงเนิน, 2547) ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนทุกหลักสูตรทุกหมวดวิชา มีประสิทธิภาพการสอนระดับมาก (จงดี ภาณุทานนท์ ณ มหาสารคาม และคณะ, 2548)

นักศึกษามีการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชาอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .412) อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง (Griffin, & Griffin, 1965 ; อ้างถึงใน มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์, 2543) ในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น จำเป็นต้องมีแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์และกำหนดให้เด่นชัดลงไปว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือมีพัฒนาการในเรื่องใด (Assess the Learning Situation) ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องรู้ถึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ผ่านมากำหนดแผนการเรียนการสอน (Learning Teaching Plan) ให้สอดคล้องกับความต้องการ ปฏิบัติตามแผน (Carry Out Plan) และสุดท้ายเป็นการประเมินแผนดำเนินงานทั้งหมด (Evaluation) ดังนั้นในการจัดการเรียน

การสอนภาคปฏิบัติ จึงต้องพยายามลดปัญหาที่จะก่อให้เกิดในการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาซึ่งส่วนหนึ่งก็คือ การบรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชา ได้แก่ สัดส่วนของอาจารย์นิเทศต่อนักศึกษาไม่เกิน 1: 8 ความเที่ยงตรงและความครอบคลุมของเครื่องมือ การประชุมอาจารย์เพื่อทำความเข้าใจเกณฑ์การประเมินระยะเวลาของการฝึกภาคปฏิบัติเป็นไปตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล เป็นต้น (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530) จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้พบว่า นักศึกษามีการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์รายวิชาอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = .478) และประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประสิทธิภาพการสอนของพยาบาลและเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .421) ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนา เรื่องการวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสม จัดประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน

ด้านการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของนักศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น พยาบาลพี่เลี้ยง อาจารย์ผู้สอน เพื่อขยายและยืนยันผลการศึกษาให้ชัดเจนขึ้น และควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2530). รายงานการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษา
แห่งชาติ ครั้งที่ 1 โครงการย่อยที่ 3 การประเมินผลการจัดการศึกษาพยาบาล. (ม.ป.ท. : ม.ป.พ.)
- จงดี ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม, และคณะ. (2549). การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี. (รายงานวิจัยอัดสำเนา).
- ครุณี รุจกรกานต์. (2541). การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล. ขอนแก่น: สิริภรณ์ออฟเซ็ท.
- ประคอง วรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภาควิชาการพยาบาล 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. (2552). คู่มือการจัดการเรียนการ
สอนวิชา ปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1. (เอกสารอัดสำเนา).
- มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. (2543). ระเบียบวิธีการสอนการพยาบาลในคลินิก. นนทบุรี : ยุทธรินทร์การ
พิมพ์.
- รพีพรรณ เรืองเดชอนันต์, และคณะ. (2541). การศึกษาสภาพการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย
ตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก เครือข่ายภาคเหนือ.
(รายงานวิจัยอัดสำเนา).
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ, และ วรรณิการ์ หาญสูงเนิน. (2547). ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อ
การจัดการเรียนการสอน วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 4. (รายงานวิจัยอัดสำเนา).
- สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2551). ประมวลรายวิชาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2551. (เอกสารอัดสำเนา)